

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży
18-400 Łomża, Al. Legionów 9, tel. fax (86) 216-44-95
(86) 473-71-20, (86) 473-71-21, (86) 473-71-22
www.oke.lomza.pl e-mail: sekretariat@oke.lomza.pl

SPRAWOZDANIE

**Z EGZAMINU MATURALNEGO
Z JĘZYKA BIAŁORUSKIEGO I JĘZYKA LITEWSKIEGO
PRZEPROWADZONEGO W 2014 ROKU
W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM**

Opracowanie:

dr Paulina Olechowska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Elżbieta Kaliściak (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży)

Opieka merytoryczna

dr Wioletta Kozak (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Opracowanie techniczne

Bartosz Kowalewski (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Opracowanie sprawozdania w Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży

Maria Fromelc-Chmielewska
Grażyna Klimuszko
Krzysztof Najda

Centralna Komisja Egzaminacyjna

ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 022 536 65 00, fax 022 536 65 04
e-mail: ckesekr@cke.edu.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży

18-400 Łomża, Al. Legionów 9, tel. fax (86) 216-44-95
(86) 473-71-20, (86) 473-71-21, (86) 473-71-22
www.oke.lomza.pl e-mail: sekretariat@oke.lomza.pl

SPIS TREŚCI

I.	JĘZYK BIAŁORUSKI.....	4
II.	JĘZYK LITEWSKI	8
III.	KOMENTARZ	12

Язык бiałорускі – poziom podstawowy

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka białoruskiego na poziomie podstawowym zawierał test sprawdzający rozumienie tekstu nieliterackiego i dwa tematy wypracowań (do wyboru) sprawdzające odbiór utworu literackiego i umiejętność tworzenia własnego tekstu. Do obu zadań dołączone były teksty literackie.

Podstawą do sprawdzenia rozumienia czytanego tekstu był artykuł Таццяны Рацько *Мініяцюрная кніга як феномен мастацкай культуры*, do którego ułożono 15 zadań. Zadania sprawdzały umiejętności należące do drugiego obszaru standardów *Korzystanie z informacji*. Tematy sprawdzające umiejętność skomponowania dłuższej, spójnej wypowiedzi w języku białoruskim odnosiły się do utworów występujących w praktyce szkolnej.

Temat 1. На аснове філасофскага пытання аб шчасці закранутага ў вершах Н. Арсенневай і М. Танка, паразважай, з чаго “складаецца” чалавечае шчасце. Звярні ўвагу на форму абодвух твораў.

Temat 2. Чалавек і яго дарога жыцця. Паразважай над праблемай на аснове інтэрпрэтацыі твора Барыса Сачанкі *Дарога праз лес*. Звярні ўвагу на пабудову твора.

Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 70 punktów.

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba zdających		250
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji standardowej	z liceów ogólnokształcących	250
	z liceów profilowanych	–
	z techników	–
	z liceów uzupełniających	–
	z techników uzupełniających	–
	ze szkół na wsi	–
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	–
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	243
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	7
	ze szkół publicznych	250
	ze szkół niepublicznych	–
	kobiety	159
	mężczyźni	91
bez dysfunkcji	240	
z dysleksją rozwojową	10	

Dane w tabeli dotyczą tegorocznych absolwentów.

Z egzaminu zwolniono 18 osób – laureatów i finalistów Olimpiady Języka Białoruskiego.

Tabela 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach w wersji dostosowanej	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	Ogółem	0

3. Przebieg egzaminu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		23 maja 2014 r.	
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego		170 minut	
Liczba szkół		5	
Liczba zespołów egzaminatorów		1	
Liczba egzaminatorów		6	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 143)		0	
Liczba unieważnień ¹	w przypadku:		
	§ 99 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
		wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
		zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	0
	§ 99 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0	
Liczba wglądów ¹ (§ 107)		0	

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, ze zm.)

4. Podstawowe dane statystyczne

Tabela 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający:	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	250	31	100	59	100	62	16,0	100
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	250	31	100	59	100	62	16,0	100
z liceów profilowanych	0	-	-	-	-	-	-	-
z techników	0	-	-	-	-	-	-	-
z liceów uzupełniających	0	-	-	-	-	-	-	-
z techników uzupełniających	0	-	-	-	-	-	-	-
bez dysfunkcji	240	31	100	59	100	62	16,0	100
z dysleksją rozwojową	10	37	77	58	37	54	14,0	100

*Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

**Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań

Tabela 5. Poziom wykonania zadań

Nr zad.	Obszar standardów	Sprawdzana umiejętność	Poziom wykonania zadania (%)
1.	Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie do rozwiązania problemu.	90
2.	Korzystanie z informacji	Odczytanie znaczenia frazeologizmów.	54
3.	Korzystanie z informacji	Odczytanie znaczenia frazeologizmów.	40
4.	Korzystanie z informacji	Odczytanie sensu akapitu.	91
5.	Korzystanie z informacji	Odczytanie intencji nadawcy.	45
6.	Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie do rozwiązania problemu.	65
7.	Korzystanie z informacji	Wyodrębnienie argumentów i wniosków.	64
8.	Korzystanie z informacji	Odczytanie sensu akapitu.	92
9.	Korzystanie z informacji	Odczytanie znaczenia frazeologizmów.	56
10.	Korzystanie z informacji	Odczytanie sensu akapitu.	80
11.	Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie do rozwiązania problemu.	70

12.	Korzystanie z informacji	Wyodrębnienie wniosku.	76
13.	Korzystanie z informacji	Rozpoznanie charakterystycznych cech stylu.	88
14.	Korzystanie z informacji	Wyodrębnienie charakterystycznych cech stylu.	32
15.	Korzystanie z informacji	Wyodrębnienie głównej myśli całego tekstu.	80
Zadanie sprawdzające tworzenie własnego tekstu			
treść	Tworzenie informacji	Sproblematyzowanie odczytania tekstu; zanalizowanie i zinterpretowanie tekstu; podsumowanie swoich rozważań.	53
kompozycja	Tworzenie informacji	Pisanie tekstu uporządkowanego, spójnego, zgodnie z zasadami jego organizacji.	83
styl	Tworzenie informacji	Pisanie stylem komunikatywnym, dostosowanym do formy wypowiedzi.	58
język	Tworzenie informacji	Posługiwanie się językiem zgodnym z obowiązującą normą.	69
zapis	Tworzenie informacji	Stosowanie zasad ortografii i interpunkcji.	61

Język litewski – poziom podstawowy

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka litewskiego na poziomie podstawowym zawierał test sprawdzający rozumienie tekstu nieliterackiego i dwa tematy wypracowań (do wyboru) sprawdzające odbiór utworu literackiego i umiejętność tworzenia własnego tekstu. Do obu zadań dołączone były teksty literackie.

Podstawą do sprawdzenia rozumienia czytanego tekstu był tekst: Milda Kniežaitė *Apie skaitymo malonumą XXI amžiuje*, do którego ułożono 14 zadań. Zadania sprawdzały umiejętności należące do drugiego obszaru standardów *Korzystanie z informacji*. Tematy sprawdzające umiejętność skomponowania dłuższej, spójnej wypowiedzi w języku litewskim odnosiły się do utworów występujących w praktyce szkolnej.

Temat 1. Remdamiesi Jono Mikelinsko apsakymo *Ant kalno pilis* pateiktomis ištraukomis ir visu kūrinio, aptarkite iliuziją ir tikrovės konfliktą (jo priežastis, požymius ir pasekmes).

Temat 2. Išnagrinkite Maironio eilėraštį *Vilnius*, atskleiskite jo idėjas atsižvelgdami į poeto kūrybos platesnį kontekstą.

Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 70 punktów.

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba zdających		36
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji standardowej	z liceów ogólnokształcących	33
	z liceów profilowanych	–
	z techników	3
	z liceów uzupełniających	–
	z techników uzupełniających	–
	ze szkół na wsi	27
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	8
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	1
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół publicznych	36
	ze szkół niepublicznych	0
	kobiety	20
	mężczyźni	16
	bez dysfunkcji	34
z dysleksją rozwojową	2	

Dane w tabeli dotyczą tegorocznych absolwentów.

Tabela 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach w wersji dostosowanej	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	Ogółem	0

3. Przebieg egzaminu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		23 maja 2014 r.	
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego		170 minut	
Liczba szkół		4	
Liczba zespołów egzaminatorów		1	
Liczba egzaminatorów		2	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 143)		0	
Liczba unieważnień ¹	w przypadku:		
	§ 99 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
		wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
		zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	0
	§ 99 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0	
Liczba wglądów ¹ (§ 107)		0	

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, ze zm.)

4. Podstawowe dane statystyczne

Tabela 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający:	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	36	39	94	63	63 i 51	63	13	100
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	33	44	94	63	51	64	13	100
z liceów profilowanych	–	–	–	–	–	–	–	–
z techników	3	39	74	47	39	53	18	100
z liceów uzupełniających	–	–	–	–	–	–	–	–
z techników uzupełniających	–	–	–	–	–	–	–	–
bez dysfunkcji	34	39	94	63	63	63	13	100
z dysleksją rozwojową	2	51	57	54	51	54	4	100

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań

Tabela 5. Poziom wykonania zadań

Nr zad.	Obszar standardów	Sprawdzana umiejętność	Poziom wykonania zadania (%)
1.	Korzystanie z informacji	Odczytanie sensu akapitów.	61
2.	Korzystanie z informacji	Odczytanie sensu akapitów.	100
3.	Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie do rozwiązania problemu.	81
4.	Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie do rozwiązania problemu.	97
5.	Korzystanie z informacji	Odczytanie znaczenia związków frazeologicznych.	89
6.	Korzystanie z informacji	Odczytanie sensu akapitów.	64
7.	Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie do rozwiązania problemu.	79
8.	Korzystanie z informacji	Odczytanie znaczenia związków frazeologicznych.	76
9.	Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie do rozwiązania problemu.	65
10.	Korzystanie z informacji	Wyróżnienie w tekście związków frazeologicznych (wyrazów) i odczytanie ich znaczenia.	56

11.	Korzystanie z informacji	Odczytanie znaczenia związków frazeologicznych.	50
12.	Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie do rozwiązania problemu.	53
13.	Korzystanie z informacji	Wyodrębnienie głównej myśli całego tekstu.	75
14.	Korzystanie z informacji	Rozpoznanie charakterystycznych cech stylu.	78
Zadanie sprawdzające tworzenie własnego tekstu			
treść	Tworzenie informacji	Sproblematyzowanie odczytania tekstu; zanalizowanie i zinterpretowanie tekstu; podsumowanie swoich rozważań.	54
kompozycja	Tworzenie informacji	Pisanie tekstu uporządkowanego, spójnego, zgodnie z zasadami jego organizacji.	72
styl	Tworzenie informacji	Pisanie stylem komunikatywnym, dostosowanym do formy wypowiedzi.	64
język	Tworzenie informacji	Posługiwanie się językiem zgodnym z obowiązującą normą.	68
zapis	Tworzenie informacji	Stosowanie zasad ortografii i interpunkcji.	48

Komentarz

Języki mniejszości narodowych – poziom podstawowy

1. Rozumienie czytanego tekstu

Dla zdających **język białoruski** umiarkowanie trudne i trudne okazały się zadania 2., 3., 9. sprawdzające rozumienie znaczeń poszczególnych słów. Najslabiej maturzyści poradzili sobie z zadaniem 14. (poziom wykonania zadania 32 %), w którym poproszeni byli o wskazanie dwóch cech gatunkowych tekstu. Polecenie 13., wymagające rozpoznania przynależności gatunkowej tekstu T. Rac'ko, było dla zdających łatwe. Biorąc pod uwagę wyniki ubiegłorocznej i tegorocznej edycji egzaminów z języków mniejszości narodowych, należy zwrócić uwagę na fakt, że polecenia dotyczące określania gatunku/stylu tekstu lub ich cech są dla uczniów trudne lub umiarkowane trudne. Jednak zdający uzyskują wyższe wyniki w sytuacji, kiedy otrzymują pytanie zamknięte z kilkoma dystraktorami (tu: typy gatunków publicystycznych), niż jeśli sami mają nazwać gatunek lub styl tekstu. Powiązanie cech gatunkowych (lub cech stylu) z gatunkiem (lub stylem), którym posłużył się autor, a więc funkcjonalne wykorzystanie wiedzy wciąż pozostaje dla zdających trudnym wyzwaniem.

Bardzo łatwe dla zdających **język białoruski** okazały się zadania 1., 4., 8., które dotyczyły odczytania sensu akapitów, przetworzenia zawartej w tekście informacji i zastosowania jej do rozwiązania problemu. Warstwa semantyczna tekstu była zrozumiała dla większości zdających.

W teście z **języka litewskiego** 6 zadań było umiarkowanie trudnych, 6 – łatwych, 2 – bardzo łatwe. Zadania umiarkowanie trudne to te, które wymagały odczytania związków frazeologicznych oraz syntezy informacji z kilku akapitów lub całego tekstu, tj. 1., 6., 9., 10., 11., 12. Łatwe okazały się dla uczniów zadania polegające na odczytaniu sensu akapitu: 3., 7., 8., określeniu głównej myśli tekstu oraz zadanie zamknięte dotyczące wskazania stylu, do którego przynależy zamieszczony w arkuszu tekst publicystyczny.

2. Tworzenie własnego tekstu

Tematy na **poziomie podstawowym** łączą umiejętności związane z odbiorem tekstu literackiego (głównie na poziomie idei) z umiejętnością tworzenia własnego tekstu i posługiwania się poprawnym językiem ojczystym.

Sproblematyzowane odczytanie tekstów, podstawowa analiza poetyki utworów oraz ich interpretacja i podsumowanie swoich rozważań dla zdających **język białoruski** i **litewski** było umiarkowanie trudne. Tematy były sformułowane w taki sposób, by maturzysta mógł wybierać między analizą i omówieniem prozy a analizą i omówieniem poezji. Utwory literackie dołączone do arkuszy pochodziły z listy lektur obowiązkowych zamieszczonych w informatorach maturalnych z poszczególnych języków mniejszości narodowych.

Język wypowiedzi pisemnych we wszystkich językach mniejszości jest zróżnicowany. Posługiwanie się stylem komunikatywnym, dostosowanym do formy wypowiedzi okazało się dla zdających **język białoruski** i **litewski** umiarkowanie trudne. Błędami najczęściej występującymi były usterki stylistyczne polegające na stosowaniu powtórzeń wyrazowych, mieszaniu stylów mówionego i pisanego, stosowaniu polonizmów, nadużywaniu schematycznych konstrukcji. Podobnie jak w latach poprzednich w pracach maturzystów często wstępowały błędy leksykalne, polegające na niepoprawnym użyciu wyrazu lub związku frazeologicznego, których źródłem powstania mógł być fakt, że uczeń, nie znajdując

właściwego słowa, używa takiego, które tylko w przybliżeniu odpowiada treści myślowej lub że posiada niedostateczną znajomość znaczenia używanego słowa.

Posługiwanie się językiem zgodnym z obowiązującą normą dla zdających język białoruski i litewski okazało się umiarkowanie trudne.

Dla wszystkich zdających największym wyzwaniem wciąż pozostaje stosowanie zasad ortografii i interpunkcji. Zdający tracili punkty właśnie za błędy ortograficzne i interpunkcyjne.

Podsumowanie

Jeżeli chodzi o czytanie ze zrozumieniem, dla zdających język białoruski i litewski symptomatyczny jest brak umiejętności funkcjonalnej analizy języka tekstów publicystycznych, czyli brak świadomości, że cechy gatunkowe danego tekstu zależą od specyfiki gatunku. Natomiast umiejętności związane z hierarchizowaniem informacji, przetworzeniem zawartej w tekście informacji i zastosowaniem jej do rozwiązania problemu, są przez zdających opanowane dobrze.

Jeżeli chodzi o tworzenie dłuższej wypowiedzi w języku ojczystym, charakterystycznym problemem dla wszystkich zdających egzamin na poziomie podstawowym pozostaje stosowanie zasad ortografii i interpunkcji.

W pracy dydaktycznej oraz w przygotowaniu uczniów do egzaminu maturalnego z języków mniejszości narodowych należy zwrócić uwagę na:

- ✓ konieczność uważnego czytania poleceń
- ✓ różnorodność gatunkową występującą w publicystyce
- ✓ ćwiczenie umiejętności wskazywania cech gatunkowych tekstów publicystycznych na przykładzie załączonego do arkusza tekstu
- ✓ ćwiczenie kontekstowej analizy utworów literackich
- ✓ powiązanie specyfiki gatunkowej z zawartością tematyczną utworów.